

RJEŠENJA I BODOVANJE UČENIČKIH ODGOVORA – 1. RAZRED

XXXI. NATJECANJE IZ HRVATSKOGA JEZIKA (2026.) – DRŽAVNA RAZINA

Ispit ima **45 zadataka**. Točni odgovori vrijede ukupno **100 bodova**. Bodovna vrijednost zadatka u ispitu napisana je u kvadratiću kraj zadatka. Moguće točno rješenje ili druga točna rješenja odvojena su kosom crtom ili su navedena u zagradama. U rješenjima se sustavno provodi navezivanje, ali valja priznati i učenička rješenja bez navezaka. Valja priznati samo odgovore koji su u cijelosti u skladu s pravopisnom, gramatičkom i leksičkom normom. Zapis cjelovitoga teksta uz zadatke slušanja nalazi se na kraju rješenja.

1. zadatak

c) bez jačih zvukova

- **1 bod**

2. zadatak

b) Erazmov most

- **1 bod**

3. zadatak

b) razrušeno

- **1 bod**

4. zadatak

b) Pobudile su u njemu poseban interes.

- **1 bod**

5. zadatak

d) u 21. stoljeću

- **1 bod**

6. zadatak

b) Kontrastna je u odnosu na ostatak grada.

- **1 bod**

7. zadatak

kubus

- **1 bod**

8. zadatak

po fluorescentnim prslucima (Ne priznaje se ako je učenik napisao samo *po prslucima*.)

- **1 bod**

9. zadatak

Autor smatra da Rotterdam nije grad koji će odmah osvojiti nekoga svojom klasičnom ljepotom i prošlošću, ali ima svoje kvalitete koja ga čine jedinstvenim i zanimljivim onima koji su ga spremni pažljivije istražiti.

- **2 boda (Dodjeljuje se 1 bod za sadržaj pri čemu se priznaju svi slični odgovori koji su točni i 1 bod za jezičnu točnost.)**

10. zadatak

- Blizanci, samostan, Padovanskog, franjevcima, toskanskoga, pekorina

- **6 bodova (Svaki točan odgovor vrijedi 1 bod. Sve riječi moraju biti točno napisane.)**

Napomena nakon dopuna rješenja: Riječ *samostan* moguće je pisati i velikim i malim početnim slovom u zadanom kontekstu. Svim se natjecateljima koji nisu ispisali tu riječ kao netočnu dodjeljuje 1 bod.

11. zadatak

crveniti, slabjeti, lijekovi, svjetleći

- **4 boda (Svaki točan odgovor vrijedi 1 bod.)**

12. zadatak

a) b, c, e

b) 1. Između jednorječnih sastavnica kosa se crta ne odjeljuje bjelinama. / 2. Zarez se ne piše ispred riječi *odnosno* kad ima rastavnu ulogu, tj. kad je istoznačna vezniku *ili*.

- **5 bodova (Svaki točan odgovor vrijedi 1 bod.)**

13. zadatak

zar – čestica

sasvim – prilog (Može i količinski prilog.)

spram – prijedlog

koješta – zamjenica (Može i neodređena zamjenica.)

- **4 boda (Svaki točan odgovor vrijedi 1 bod.)**

14. zadatak

pusti – imperativ, 2. lice jednine

vrću – prezent, 3. lice množine

prosut – infinitiv

nisam znao – perfekt, 1. lice jednine

idáh – imperfekt, 1. lice jednine

ćeš proći – futur I., 2. lice jednine

- **6 bodova (Svaki u cijelosti točan odgovor vrijedi 1 bod.)**

15. zadatak

te – akuzativ/ak./A (Ne priznaje se Akuzativ napisan velikim početnim slovom bez točke, A s točkom i ak bez točke. Priznaje se i dodaje li učenik uz padež jedninu/jd.)

pune – akuzativ/ak./A (Ne priznaje se Akuzativ napisan velikim početnim slovom bez točke, A s točkom i ak bez točke. Priznaje se i dodaje li učenik uz padež množinu/mn.)

zaljubljenih – genitiv/gen./G (Ne priznaje se Genitiv napisan velikim početnim slovom bez točke, G s točkom i gen bez točke. Priznaje se i dodaje li učenik uz padež množinu/mn.)

nepoznatih – genitiv/gen./G (Ne priznaje se Genitiv napisan velikim početnim slovom bez točke, G s točkom i gen bez točke. Priznaje se i dodaje li učenik uz padež množinu/mn.)

mi – nominativ/nom./N (Ne priznaje se Nominativ napisan velikim početnim slovom bez točke, N s točkom i nom bez točke. Priznaje se i dodaje li učenik uz padež množinu/mn.)

- **5 bodova (Svaki u cijelosti točan odgovor vrijedi 1 bod.)**

16. zadatak

a) osebujan

b) putničinu

- **2 boda (Svaki točan odgovor vrijedi 1 bod.)**

17. zadatak

a) dvadesetdvoji

b) jedne tridesetdrugine

- **2 boda (Svaki točan odgovor vrijedi 1 bod.)**

18. zadatak

a) obilazile biste / biste obilazile

b) bila bi razgledavala / bi bila razgledavala

- **2 boda (Svaki točan odgovor vrijedi 1 bod.)**

19. zadatak

a) dospjeti, on, bicikl

b) pomoći

- **4 boda (Svaki točan odgovor vrijedi 1 bod.)**

20. zadatak

a) odlučila

b) prekrižene

- **2 boda (Svaki točan odgovor vrijedi 1 bod.)**

21. zadatak

Mjesto na karti nije prava svrha putovanja. Nov pogled na život prava je svrha putovanja. / Nov je pogled na život prava svrha putovanja.

- **2 boda (Svaka točna rečenica vrijedi 1 bod.)**

22. zadatak

a) predikat: je do nje

b) *bez žurbe* (sintaktička služba): imenski/imenički/nesročni atribut

c) broj sintagmi imenskoga upravljanja: dvije (2)

d) metonimija: (brojni) profili

e) palatalizacija: očima

- **5 bodova (Svaki točan odgovor vrijedi 1 bod.)**

23. zadatak

najuporniji – subjekt

iscrpljeni – pridjevni/pridjevski/sročni atribut (Priznaje se i predikatni proširak ili imenski predikatni proširak.)

usponom – imenski/imenički/nesročni atribut

napokon – priložna oznaka vremena

su se vratili – (glagolski) predikat

vodič – subjekt

im – neizravni/dalji objekt

za okrepu – priložna oznaka namjere

je ponudio – (glagolski) predikat

čaja – izravni/bliži objekt

- **10 bodova (Svaki točan odgovor vrijedi 1 bod.)**

24. zadatak

a) npr. put svile

b) npr. razgledavati grad

c) npr. lutati besciljno

- **3 boda (Svaki točan odgovor vrijedi 1 bod.)**

25. zadatak

3

- **1 bod**

26. zadatak

- a) Primijetio je da se mnoga lica okreću u njegovu smjeru. – 2
- b) Na kraju se pokazalo da Luna ima mnogo lica. – 1c
- c) Napiši prvo lice jednine. – 7
- d) Na licu kovanice prikazan je portret Slavoljuba Penkale. – 4

- **4 boda (Svaki točan odgovor vrijedi 1 bod.)**

27. zadatak

- a) – 1 b) – 6 c) – 11

- **3 boda (Svaki točan odgovor vrijedi 1 bod.)**

28. zadatak

Polisemija znači da jedna riječ ima više različitih značenja i ta se značenja objedinjuju u istoj leksikografskoj definiciji (kao što je to slučaj u drugoj leksikografskoj definiciji za riječ kreda). Kod homonimije se, s druge strane, radi o različitim riječima, ali koje imaju jednak izraz, stoga svaka od njih ima posebnu leksikografsku definiciju.

- **3 boda (Sadržajno točan odgovor vrijedi 2 boda – po 1 bod za točno objašnjenu polisemiju i homonimiju. Jezično točan odgovor vrijedi još 1 bod.)**

29. zadatak

- b) Hrvatski je turizam u 2025. dosegao granicu rasta od 110 milijuna noćenja.

- **1 bod**

30. zadatak

a) Požuri polako.

- **1 bod**

31. zadatak

c) trenutak kad se donosi važna odluka u korist jedne od mogućnosti

- **1 bod**

32. zadatak

d) Prošloga ljeta boravio sam u Dubrovniku te za to vrijeme odlučih svaki dan ustajati prije svitanja kako bih promatrao zoru.

- **1 bod**

33. zadatak

b) prečica

- **1 bod**

34. zadatak

a) Otoka ljubavi

- **1 bod**

35. zadatak

d) materinski jezik

- **1 bod**

36. zadatak

a) osvrtnu

- **1 bod**

37. zadatak

b) za Vilnius

- **1 bod**

38. zadatak

a) namjerno izbjegavati dužnosti i obveze

- **1 bod**

39. zadatak

b) osobito

- **1 bod**

40. zadatak

naviriti se

- **1 bod**

41. zadatak

(povremeni putopisni) bljeskovi

- **1 bod**

42. zadatak

studij geografije

- 1 bod

43. zadatak

Po tome što je jezikoslovka / po svojim jezičnim kolumnama

- 1 bod (Priznaju se svi slični točni odgovori.)

44. zadatak

Riječ *talijani* u zadnjemu odlomku napisana je malim slovom jer označava talijanske gradove kao opću imenicu.

- 1 bod (Priznaju se svi slični točni odgovori.)

45. zadatak

Epitaf je nadgrobni natpis koji govori u prolaznosti, stoga je Mladen Klemenčić upotrijebio sintagmu *epitaf vikendaškom društvu koje se tamo okupljalo* kako bi iskazao da se to društvo danas više ne okuplja.

- 1 bod (Priznaju se svi slični točni odgovori.)

ZAPIS CJELOVITOGA TEKSTA UZ ZADATKE SLUŠANJA

Počinje prvi dio ispita sa zadatcima slušanja na državnome Natjecanju iz hrvatskoga jezika. Zvučni zapis slušat ćeš dva puta. Između tih dvaju slušanja bit će stanka od 20 sekunda za ponovno čitanje zadataka. Prije slušanja polaznoga teksta pročitaj zadatke. Za čitanje zadataka prije slušanja polaznoga teksta imaš 40 sekunda.

Sad ćeš čuti zvučni zapis polaznoga teksta dva puta. Tijekom prvoga slušanja pažljivo prati zadatke u ispitu. Možeš se koristiti radnim listom. Slijedi prvo slušanje.

U Rotterdam sam stigao rano ujutro vlakom koji je klizio ravnicom gotovo bešumno, kao da se i sam prilagođava nizozemskoj navici nenametljivog kretanja. Znao sam da ne dolazim u neki romantični grad s uskim srednjovjekovnim ulicama ili razglednicama koje podsjećaju na prošla stoljeća. Rotterdam me dočeka široko, otvoreno, gotovo drsko suvremeno, s neboderima koji su se presijavali na sivkasto vodi rijeke Maas.

Hodajući prema središtu grada, imao sam osjećaj da se nalazim u prostoru koji se neprestano iznova osmišljava. Premda službeno postoji od 1328. godine, grad je u Drugom svjetskom ratu gotovo srušen sa zemljom i upravo se u toj činjenici krije ključ njegova identiteta. Ovdje prošlost ne određuje budućnost – ona je poticaj da se stalno ide dalje. Ogledni je primjer toga most Erasmusbrug, nazvan po jednome od najpoznatijih humanista s početka 16. stoljeća, filozofu i filologu Erazmu Rotterdamskom. Ta elegantna konstrukcija ne spaja samo obale rijeke nego od 1996. godine sad već skoro puna tri desetljeća i simbolično povezuje razrušeno jučer s ambicioznim sutra.

Posebno su me zaintrigirale kockaste kuće nakrivljene pod neobičnim kutom kao da prkose gravitaciji. Svaka je zamišljena kao nagnuti kubus postavljen na stup tako da prostor ispod ostaje slobodan, a sama kuća djeluje kao apstraktna skulptura. Ušao sam u jednu od njih i brzo shvatio da ni unutrašnjost ne pristaje na ustaljena pravila: podovi, zidovi i stropovi ne nude sigurnost pravih kutova, nego traže stalnu prilagodbu. Pomislio sam kako Rotterdam, zapravo, isto to traži od svojih stanovnika i posjetitelja – spremnost na nelagodu, ali i na promjenu perspektive.

Na novoizgrađenoj tržnici Markthal zadržao sam se dulje nego što sam planirao. Ispod golemog svoda, oslikanog prizorima voća, cvijeća i riba, miješali su se jezici, mirisi i ritmovi svakodnevice. Tu sam prvi put osjetio toplinu grada koji na prvi pogled djeluje hladno i strogo racionalno. Ljudi su sjedili za dugim stolovima, razgovarali, kušali hranu iz različitih krajeva svijeta, bez žurbe, kao da su svjesni da je prostor oko njih u centru grada pažljivo osmišljen prije samo 11 godina upravo za takva susretanja.

Predvečer sam se spustio do luke. Uz brodove, dizalice i složene kontejnere kretali su se radnici u fluorescentnim prslucima, turisti koji su fotografirali zalazak sunca i stanovnici koji su ondje samo šetali ili sjedili na rubu obale. Prizor nije bio lijep u tradicionalnom smislu, ali je imao snažnu, gotovo poetsku logiku. Gledajući kako se svjetla pale jedno po jedno, shvatio sam da Rotterdam nije grad koji se nudi na prvi pogled. On se ne pokazuje, nego se otkriva – polako, onima koji su spremni gledati pažljivije.

Slijedi drugo slušanje.

Ponovno se čita polazni tekst.

Prvi dio ispita sa zadacima slušanja gotov je. Možeš nastaviti rješavati ispit.